herpy

FROSKER

Cuban Treefrog

Osteopilus septentrionalis

Osteopilus septentrionalis er en stor, hardfør trefrosk fra Cuba, Bahamas og Caymanøyene. Hunnene blir opptil 13 cm, huden kan skifte farge etter omgivelsene, og de lange tærne med store hefteskiver gjør den til en dyktig klatrer. Den er enkel å holde, men bråkete, glupsk og har et hudsekret som kan irritere øyne og slimhinner.

Familie: Hylidae **Mild hudgift**

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**5-13 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-13 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Tørrskog, regnskog og våtmark**
Hudgift	**Mild** Vask hendene etter kontakt, og hold fingrene unna øyne og munn
Vanskelighetsgrad	**Nybegynner**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-29 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**60-90 %**
Vann	**Vannskål** dybde 2-3 cm
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetroll i vann**
Egglegging	**I vann**
Kjønnsmoden	**4-8 mnd.**
Egg per legging	**75-1 000**
Klekking	**1-2 dager**
Larvetid	**21-30 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Alger/planter og andre rumpetroll**
Yngelpleie	**Ingen**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Osteopilus septentrionalis er en av de største trefroskene i Karibia. Voksne frosker er 5-13 cm fra snute til kloakk, og hunnene er tydelig større enn hannene. Hannene blir typisk 5-8 cm, mens hunnene kan nå 12-13 cm. Frosken vokser hele livet, så en gammel hunn kan bli veldig kraftig.

Fargen er variabel: grå, brun eller gulgrønn med uregelmessige flekker, og unge dyr er ofte grønnere enn gamle. Frosken kan skifte både farge og tegning, slik at den passer til underlaget. Huden er ru og vortet, og huden på hodet er vokst fast til skallen, noe som reduserer fordampingen. Innsiden av lårene er klart gul, og den blinker fram når frosken hopper. Tærne ender i store hefteskiver. Hannene får en mørk brunstknute på tommelen i yngletiden.

Hudsekretet er viktig å kjenne til. Det kan gi en brennende følelse i øyne og slimhinner og utløse allergiske eller astmatiske reaksjoner, og arten egner seg derfor dårlig for barn. Sekretet produseres av froskens egen hud og ikke av fôret, så oppdrettede dyr har det også; det finnes ingen dokumentasjon på at det forsvinner i fangenskap. Vask hendene før og etter kontakt, og ta aldri på ansiktet. Sekretet er også skadelig for andre amfibier og krypdyr, så hendene må vaskes før du tar på andre dyr.

Temperamentet er sky om dagen og glupsk om natten. *O. septentrionalis* spiser alt den får ned, også mindre frosker av egen art. Arten ble beskrevet som *Hyla septentrionalis* i 1841 og flyttet til slekten *Osteopilus* i 1974.

Utbredelse og leveområde

Osteopilus septentrionalis er opprinnelig hjemmehørende på Cuba, Bahamas og Caymanøyene. Den er innført til Puerto Rico, Jomfruøyene, Anguilla, Guadeloupe, Turks- og Caicosøyene, Costa Rica og særlig det sørlige Florida, hvor den ofte kom med skipsfrakt og senere som blindpassasjer i potteplanter, på båter og på kjøretøy. Om bestanden på Key West i Florida er opprinnelig, er omdiskutert. De innførte bestandene har ført til nedgang i de hjemmehørende trefroskene, og arten regnes som invasiv mange steder. Derfor må en frosk aldri settes ut i naturen.

> **Naturlig utbredelse:** Cuba, Bahamas og Caymanøyene.

LEVEOMRÅDE

Osteopilus septentrionalis lever fra kystnære kratt og mangrove til skog, sumper, jordbruksland og byer, og finnes ofte i tørre leveområder. Den er sett opp til ca. 1.100 m over havet. Dagen tilbringer frosken skjult i bladhuller, under bark, i rør eller i potteplanter, og om natten jakter den fra trær og busker, ofte nær dammer, regntønner og lys som tiltrekker insekter. Den liker skygge og fukt, men klarer seg også i tørre perioder ved å søke skjul.

Temperaturen i yngleområdet ligger mange måneder i året over 25 °C. Under ca. 10 °C går frosken i dvale. Yngleaktiviteten topper seg i regntiden fra mai til oktober, når store grupper trekker mot midlertidige vannhull etter kraftig regn. Yngel forekommer likevel hele året. Frosken tåler brakkvann, noe som har hjulpet den med å spre seg mellom øyer.

Les mer: Vinterdvale og årstider

Stell

TERRARIET

Et terrarium på 45 × 45 × 60 cm er minimum for 2 voksne *Osteopilus septentrionalis*. Frosken er aktiv og klatrer mye, så høyden betyr mer enn gulvarealet, og større er bedre, særlig for flere dyr. For en gruppe på 4 eller flere bør terrariet være minst 60 × 45 × 60 cm. Glass gir best fuktighet og ventilasjon, og lokket må slutte tett, fordi frosken er en dyktig rømningskunstner.

Bunnen må holde på fuktighet uten å bli til gjørme: kokosjord, sphagnum eller barkflis over et drenslag. Fyll terrariet med greiner, kork og robuste planter som pothos, bromelier og philodendron, slik at det finnes mange utsiktspunkter og skjulesteder i ulike høyder. Frosken sover om dagen, så den må ha minst to skjul som ikke ligger i fullt lys. Ventilasjonen må være god nok til at glasset ikke står duggete hele dagen.

Unge frosker kan vokse opp i et mindre terrarium, men må flyttes til det store når de vokser. Sett bare dyr av noenlunde samme størrelse sammen, fordi store frosker spiser små. Rengjør glasset og skålen jevnlig, og fjern ekskrementer og dødt plantemateriale før det blir til mugg.

Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn

TEMPERATUR

Om dagen holdes *Osteopilus septentrionalis* på 24-29 °C med en lett gradient, slik at frosken kan velge et varmere eller kjøligere sted. Den tåler store svingninger, men vedvarende varme over ca. 30 °C gir stress og uttørking. Om natten skal temperaturen falle til 18-22 °C. Nattetemperaturen bør ikke komme under 18 °C.

En varmematte på siden av terrariet med termostat gir mild, jevn varme og tørker ikke ut luften. Keramiske varmelegemer tørker ut luften kraftig og brukes bare med stor forsiktighet. Mål temperaturen både øverst og nederst i terrariet. Vinterhvile er ikke dokumentert som nødvendig.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten skal ligge på 60-90 % med en tydelig rytme. Grunnfuktigheten kan være ca. 60 %, og sprøyt kraftig med avklort vann eller osmosevann minst en gang daglig, helst om kvelden, slik at den stiger til 80-90 %. Er ventilasjonen rikelig, kan det være nødvendig å sprøyte to ganger. Bunnen og beplantningen må få tørke litt opp mellom sprøytingene, ellers brer mugg og bakterier seg.

Et hygrometer i midthøyde viser om rytmen holder. En fuktig bunn og en stor vannskål hjelper, men luftsirkulasjonen må være god. Tørr og matt hud betyr at fuktigheten må opp. Blir den slimete og flekkete, er det for vått og for lite luft.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

VANN OG VANNKVALITET

Sett fram en stor, lav vannskål der *Osteopilus septentrionalis* kan sitte med mesteparten av kroppen under vann, 2-3 cm dyp, slik at frosken kommer opp uten å kave. Frosken bader ofte om natten og bruker skålen som toalett, så vannet må skiftes daglig, og skålen vaskes med varmt vann uten såpe hver uke. Bruk avklort springvann eller osmosevann tilsatt mineraler. Klor og kloramin må være fjernet, fordi froskens hud tar opp stoffer fra vannet. Vannet skal ha samme temperatur som luften, og det skal ikke brukes rengjøringsmidler som kan legge igjen rester i skålen. Filter er ikke nødvendig.

LYS OG UVB

Det finnes ingen dokumentasjon på at *Osteopilus septentrionalis* trenger UVB, men svakt UVB gir en tydelig dagsrytme og kan fremme appetitt og aktivitet. Det er derfor valgfritt. Velg i så fall en svak kilde, Ferguson-sone 1 og UV-indeks 1-2, med tett løvverk slik at frosken kan trekke seg i skyggen. Slå på lyset i 10-12 timer om dagen og slå det av om natten, slik at frosken får en jevn rytme. Lys til planter har ikke UVB, og lamper kan tørke ut luften, så de må holdes utenfor froskens rekkevidde.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Osteopilus septentrionalis er et glupsk rovdyr som spiser alt av passende størrelse. Gi varierte insekter: sirisser, gresshopper, kakerlakker, bananfluer, mel- og voksormer, silkeormer og små meitemark. Fôrdyrene må være høyst like brede som avstanden mellom froskens øyne. Nakne museunger kan gis som en sjelden godbit, men frosken blir lett feit.

Unge frosker fôres hver dag, og voksne 2-3 ganger i uken med et passende antall fôrdyr som frosken spiser på 15-20 minutter. En overfôret frosk kan få så store fettlag at de dekker øynene. Dryss fôret med kalk uten D3 ved de fleste fôringer og med et multivitamin én gang i uken. Et overskudd av kalk og vitaminer kan skade nyrene, så hold deg til mengdene som er nevnt, og dryss voksne dyr sjeldnere enn unger. Fôrdyrene må selv være godt fôret før de gis til frosken.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Osteopilus septentrionalis er en nattaktiv og sky frosk som sover i et skjul om dagen. Hannene kaller høyt om natten med et skurrende, bjeffende skrik som kan høres langt unna og høres ut som en liten hund. Det er et godt argument for å ikke ha terrariet på soverommet. Holder du bare hunner eller en enkelt frosk, blir det mindre støy.

Froskene kan holdes enkeltvis eller i en liten gruppe av omtrent like store dyr, men de er kannibalistiske, så store frosker spiser små. Gi rikelig med skjul og utsiktspunkter. Frosken bør ikke håndteres, fordi huden er følsom og sekretet kan plage hender og øyne. Skal den flyttes, fang den i en ren plastbeholder med fuktig bunn. Viltfangede dyr er stresset og kan bære på parasitter, så oppdrettede dyr er å foretrekke.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunnene er tydelig større enn hannene, og det er den enkleste måten å se kjønnet på. Hannene har dessuten en mørk brunstknute på tommelen i yngletiden og en strupesekk under haken som folder seg ut når de kaller. Hannene blir kjønnsmodne etter ca. 4 måneder og hunnene etter ca. 8 måneder. Hunnene vokser altså raskere, men modnes senere. Tallene er gjennomsnitt og stammer fra frittlevende bestander.

PARRING

Yngleaktiviteten utløses av varme, høy luftfuktighet og kraftig regn. I naturen kaller hannene i kor ved midlertidige vannhull etter regn, og paringen skjer uten fast partnervalg. Hannen griper hunnen bak forbena (amplexus), og eggene befruktes utenfor kroppen. I fangenskap kan regntiden etterlignes med en periode med daglig, kraftig overbrusing og temperaturer rundt 27 °C. Bruk et eget yngleterrarium eller akvarium med vann, fordi eggene må legges i vann.

EGG OG RUMPETROLL

Hunnen legger eggene i vann, der de flyter som en tynn hinne på overflaten. En legging er på 75-1.000 egg, og store hunner legger flere. Eggene overlever bare ved vanntemperaturer over ca. 27 °C. Det er ingen yngelpleie, og voksne frosker spiser gjerne egg og rumpetroll, så de bør ikke bli i yngelvannet.

Rumpetrollene spiser alger og kan være kannibalistiske overfor hverandre og i sjeldne tilfeller overfor nyforvandlede unger. Gi dem planter, algebelagte steiner og ikke for tett bestand, og fôr dem med finrevne grønnsaker, alger og fiskefôr. Vannet må holdes rent med filter og daglig delvis vannskift, fordi rumpetrollene er følsomme for nitrogenforbindelser. Høy temperatur gir rask vekst: over 35 °C tar utviklingen ca. 3 uker, og under 29 °C ca. en måned.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter ca. 24-32 timer, altså 1-2 dager. Rumpetrollene gjennomgår metamorfose på ca. 21-30 dager ved de nevnte temperaturene, og kjøligere vann forlenger perioden. Når frambena kommer fram, slutter de å spise, og de må ha enkel tilgang til land: senk vannstanden til noen få centimeter, legg i flytende planter eller bark, og sørg for et fuktig, lunt sted ved siden av. De nyforvandlede ungene må flyttes fra rumpetrollenes vann, slik at de ikke drukner eller blir spist.

OPPDRETT AV UNGER

De nyforvandlede ungene er 14-17 mm og er grønnere enn de voksne. Hold dem i et lite, fuktig terrarium med bunn av fuktig kokos, små planter og en lav vannskål. Gi bananfluer og små sirisser hver dag, dryssede med kalk og vitaminer. De vokser raskt og spiser gladelig hverandre, så sorter etter størrelse allerede etter noen uker. Ungene flyttes til et større terrarium når de har vokst ut av det lille.

Helse og vanlige feil

Osteopilus septentrionalis er hardfør, og de fleste problemer skyldes for mye fett, dårlig hygiene eller feil fôr. De typiske feilene er:

- Fedme og overfôring. Frosken får fettvalker over øynene og blir sløv. Gi færre fôrdyr, og varier fôret.
- Mangel på kalk og D3 hos unger, som gir bløte knokler og skjelvinger, eller for mye kalk og vitaminer, som kan skade nyrene.
- Bakterielle og soppinfeksjoner i huden og rød hud på buken ved vedvarende våt og skitten bunn, eller dårlig luftsirkulasjon. Frosken må ha et rent terrarium.
- Parasitter, særlig hos viltfangede dyr. Tegn er avmagring til tross for god appetitt og slimete avføring.
- Hudskader etter feil håndtering eller bitt fra andre frosker.

Gå til en dyrlege med kunnskap om amfibier hvis frosken ikke vil spise på mer enn et par uker, hvis huden er rød eller har sår, eller hvis den sitter på bunnen og ikke reagerer.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.